

โครงการศึกษาพัฒนา

กับระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่ง

คมนาคมสร้างเอง

TRANSIT
ORIENTED
DEVELOPMENT

กลุ่มบริษัทที่ปรึกษา

NIKKEN SEKKEI
planners | architects | engineers

นิยาม TOD

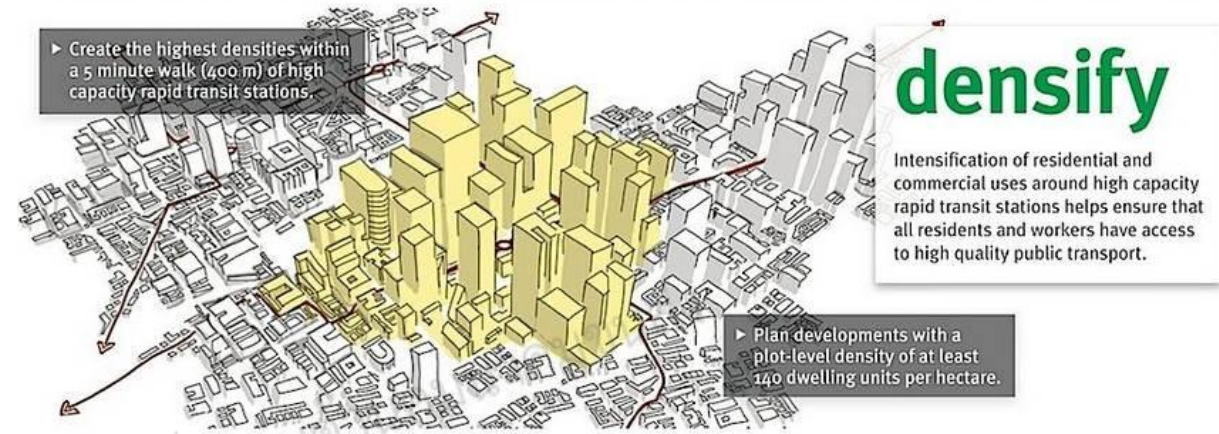
- การพัฒนาชุมชนแบบผสมผสานการใช้ประโยชน์ที่ดินที่สนับสนุนให้คนอาศัยอยู่ใกล้ศูนย์บริการคมนาคมเพื่อลดการพึ่งพาการใช้รถยนต์
- a mixed-use community that encourages people to live near transit service and to decrease dependence on driving (Calthorpe 1993)

ความเข้าใจ (บางแห่ง)

- แหล่งช้อปปิ้ง ที่นำร้านค้า ร้านอาหาร หรือกิจกรรมอื่นๆ มาตั้งในพื้นที่ระยะ 600 เมตรจากสถานีรถไฟฟ้า โดยใช้เวลาเดินเท้าประมาณ 5-10 นาที นอกจากนี้ยังมีทางจักรยาน และที่จอดรถรองรับอีกด้วย

นิยาม TOD

- การพัฒนาชุมชนแบบผสมผสานการใช้ประโยชน์ที่ดินที่สนับสนุนให้คนอาศัยอยู่ใกล้ศูนย์บริการคมนาคมเพื่อลดการพึ่งพาการใช้รถยนต์
- a mixed-use community that encourages people to live near transit service and to **decrease dependence on driving** (Calthorpe 1993)

นิยาม TOD

- การพัฒนาชุมชนแบบผสมผสานการใช้ประโยชน์ที่ดินที่สนับสนุนให้คนอาศัยอยู่ใกล้ศูนย์บริการคมนาคมเพื่อลดการพึ่งพาการใช้รถยนต์
- a mixed-use community that encourages people to live near transit service and to decrease dependence on driving (Calthorpe 1993)

ลักษณะของ TOD

ลักษณะของ TOD

- กระจกชั้น หนาแน่นสูง
- กิจกรรมผสมผสาน
- ที่อยู่อาศัยราคาต่ำ
- ทางเท้า ทางจักรยาน
- ลดที่จอดรถ
- พื้นที่โล่ง สีเขียว
- อัตลักษณ์ชุมชน

ประโยชน์ของ TOD

- ใช้ที่ดินมีประสิทธิภาพ
- ส่งเสริมเศรษฐกิจ
- ส่งเสริมสุขภาพ
- สิ่งแวดล้อมดี

ยุทธศาสตร์

ชาติ 20 ปี

มั่นคง

มั่งคั่ง

ยั่งยืน

ลักษณะของ TOD

ข้อแตกต่างของ TOD กับโครงการพัฒนาเมืองอื่นๆ

- พัฒนารอบสถานี เลือกที่ตั้งเองไม่ได้ → กรรมสิทธิ์ที่ดินหลากหลาย
- กรรมสิทธิ์ที่ดินหลากหลาย → ต้องทำให้ที่ดินมีเอกภาพ
- ทำให้ที่ดินมีเอกภาพ → ต้องใช้มาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสม
- มาตรฐานการพัฒนาสูง → ต้องการแผนแม่บท ออกแบบชุมชนเมือง
- ใช้แผนแม่บทในการปฏิบัติจริง → ต้องมีกฎหมายรองรับ
- ทำได้จริง → มีองค์กร การลงทุน การจัดการ ที่มีประสิทธิภาพ

กรอบการศึกษา (เน้นส่วนภูมิภาค)

แผนแม่บท
TOD ทัว
ประเทศ

เสนอรัฐบาล ใช้เป็นกรอบชี้้นำการ
พัฒนา

โครงการ
TOD
ที่มีศักยภาพ

ตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี
ขับเคลื่อน บูรณาการ ประสานงาน
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ชุมชน องค์กรท้องถิ่น กรมโยธา

โครงการ
TOD
ดำเนินการจริง
อย่างน้อย 3
พื้นที่

โครงการสามารถดำเนินการได้สำเร็จ
เป็นผลงานรัฐบาล
กฎหมายการพัฒนา ผู้ลงทุน การบริหาร
ออกแบบชุมชนเมือง

STEP 1

ศึกษา Case Study ที่ประสบความสำเร็จจากต่างประเทศใน
การพัฒนา TOD

ถอดบทเรียนจากต่างประเทศ ระบุอุปสรรค เงื่อนไข ความเป็นไปได้ในประเทศไทย

STEP 3

	SIZE	Type	Legal	Investment	Institution	Type of Partnership
ระยะสั้น (Short Term)	S	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
	M	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
	L	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
ระยะกลาง (Medium Term)	S	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
	M	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
	L	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
ระยะยาว (Long Term)	S	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
	M	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
	L	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX

STEP 4

ระบุทุกสถานีรถไฟที่อยู่ใน List ว่าเป็น Type/size ไหน
ตามที่ระบุไว้ในตารางเกณฑ์การคัดเลือก

STEP 5

เลือกสถานีตาม Step 4 มาดำเนินการลงในรายละเอียด
เพื่อเป็นสถานีต้นแบบ

6 ปัจจัยของโครงการ TOD

ปัจจัยที่ 1 ผู้ดำเนินการ	ปัจจัยที่ 2 กรรมสิทธิ์	ปัจจัยที่ 3 สร้างเอกภาพ ที่ดิน	ปัจจัยที่ 4 มาตรการผัง เมือง	ปัจจัยที่ 5 แหล่งทุน	ปัจจัยที่ 6 PPP
<ul style="list-style-type: none"> • รัฐ • เอกชน • รัฐ + เอกชน 	<ul style="list-style-type: none"> • รัฐ • เอกชน • ที่สาธารณประโยชน์ • ที่วัด <p><i>(รายเดี่ยว / หลายราย / ผสมหลายแบบ)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • มติ ครม. • เวนคิน • ชื้อ • จัดรูปที่ดิน • แปรรูปเป็น เอกชน • สะสมที่ดิน • แลกเปลี่ยนที่ดิน • บริจาค 	<ul style="list-style-type: none"> • แก้ไขโซนนิ่ง • จัดรูปที่ดิน • PUD • TDR • กฎหมาย TOD 	<ul style="list-style-type: none"> • ค่าธรรมเนียม • เงินอุดหนุน • เครดิตพิเศษ • เงินกู้ • หุ้น • Value Capture 	<ul style="list-style-type: none"> • เจ้าของโครงการดำเนินการเอง • เช่า • เช่าระยะยาว • สัมปทาน • BOT / BOO

ลักษณะโครงการ TOD ที่ประสบความสำเร็จ

- คุณภาพระบบขนส่ง (Quality of Public Transit) → จำนวนผู้โดยสารมากพอ
- การเดินทางแบบพึ่งตนเอง (Active Transport) → ส่งเสริมการเดิน/จักรยาน
- จัดการกับรถยนต์ได้ (Car Use Management) → มาตรการลดการใช้รถยนต์
- ใช้ที่ดินผสมผสาน (Mixed Uses) → มาตรการส่งเสริมการพัฒนา *นโยบาย*
- ประสบการณ์เดินเท้า (Pedestrian Experience) → สร้างบรรยากาศ *คุณภาพการ*
- พื้นที่สาธารณะ (Public Spaces) → ใช้ได้จริง เข้าถึงทุกกลุ่ม รักษาง่าย *ออกแบบ*
- ชุมชนมีส่วนร่วม (Participation) → ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมสร้างอัตลักษณ์

<https://www.goodyclancy.com/projects/braddock-metro-neighborhood-plan-braddock-east-master-plan/>

พื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาโครงการ

TOD

ตลาดน้ำ
ตลาดร้อยปี

โครงข่ายคลองและทางรถไฟ สมัย ร.๕

ท่ารถขนส่ง
ตลาดขนส่ง

โครงข่ายถนนและทางหลวงปัจจุบัน

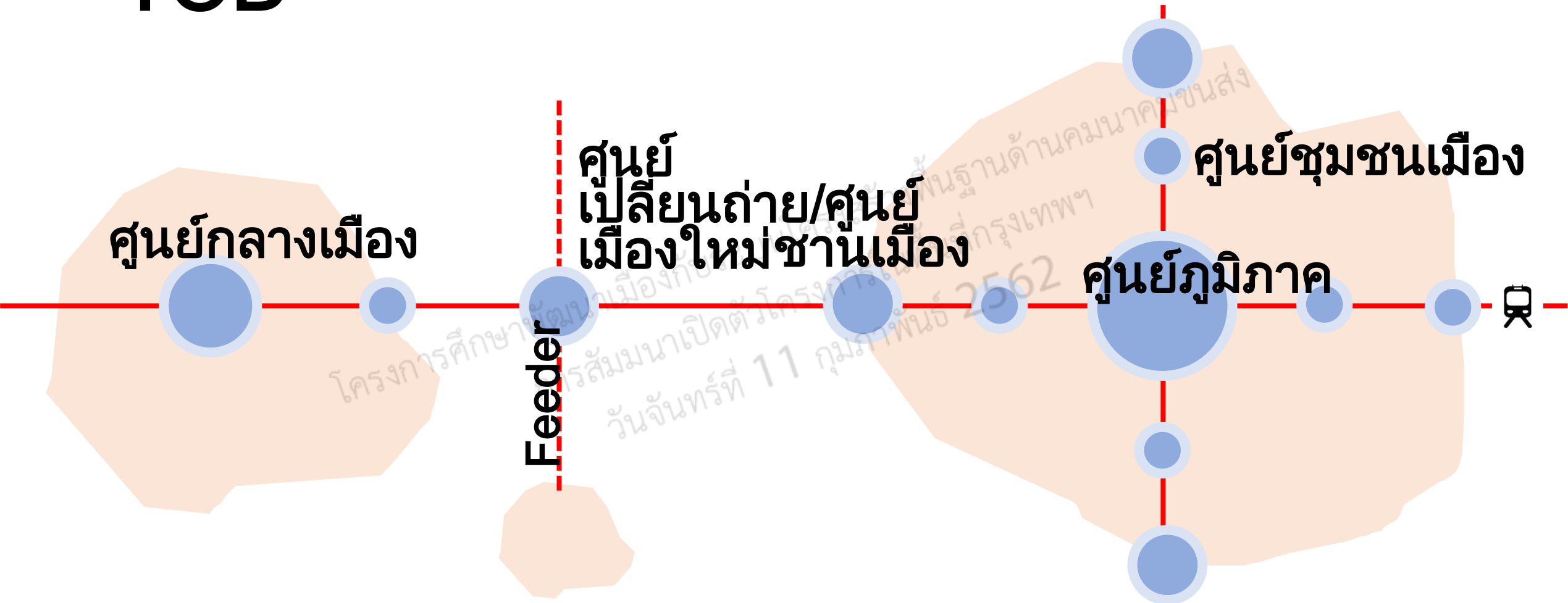
TOD

โครงข่าย
ระบบรางใน
อนาคต เปิด
พื้นที่พัฒนา

โครงข่ายระบบรางปัจจุบันและอนาคต

เมืองใหม่

พื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาโครงการ TOD

บทบาทและขนาดโครงการ TOD แต่ละพื้นที่ไม่เหมือนกัน

พื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาโครงการ TOD

เกณฑ์เลือกเมืองต้นแบบ (เฉพาะ ส่วนภูมิภาค)

- การพัฒนาสายทางและจำนวนผู้โดยสารเพียงพอ
- การเติบโตของประชากรเมือง
- เศรษฐกิจ การจ้างงาน นโยบายการส่งเสริมจากภาครัฐ
- สภาพพื้นที่ จำนวนแปลงที่ดิน กรรมสิทธิ์และการถือครองไม่ซับซ้อน
- นโยบาย ความร่วมมือกับหน่วยงานเมือง เช่น

เรียนรู้จาก

TOD ประช...

NIPPON KOEI

NIKKEN SEKKEI
planners | architects | engineers

Outline of Kashiwanoha TOD

- Land and infrastructure development by prefecture government utilizing Land Readjustment method (Kashiwa-Hokubu Center Area LR project)
- Main land use:
  - Commercial complex
  - High-rise apartment
  - Utility by Renewal energy
  - Station Plaza
  - University and R&D center

เรียนรู้จาก TOD ประเทศญี่ปุ่น

ปัจจัย/ตัวแปร	1950s-1970s	1980s-1990s	2000s - ปัจจุบัน
สังคม/เศรษฐกิจ	ศก. + ปชก. เต็มโตสูง	ศก. + ปชก. คงที่	สู่ภาวะ / ปชก. ลดลง
นโยบายรัฐ	<ul style="list-style-type: none"> • จัดหาที่อยู่อาศัย • จัดตั้งบริษัทที่อยู่อาศัย (Japan Housing Corporation)	<ul style="list-style-type: none"> • ปรับปรุงสาธารณูปโภค • แปรรูปการรถไฟ • ยกระดับทางรถไฟ • องค์กรส่งเสริมการพัฒนาเมือง	<ul style="list-style-type: none"> • การปรับปรุงฟื้นฟูเมือง • กระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น • Urban Renaissance Agency (URA)

เรียนรู้จาก TOD ประเทศญี่ปุ่น (ต่อ)

ปัจจัย/ตัวแปร	1950s-1970s	1980s-1990s	2000s - ปัจจุบัน
สังคม/เศรษฐกิจ	ศก. + ปชก. เติบโตสูง	ศก. + ปชก. คงที่	สู่ภาวะ / ปชก. ลดลง
กฎหมาย	<ul style="list-style-type: none"> • กม. จัดรูปที่ดิน • กม. พัฒนาเมืองใหม่ • กม. พื้นฟูเมือง 	<ul style="list-style-type: none"> • กม. พัฒนาเมือง+รถไฟ • กม. องค์กรพัฒนาพิเศษ • พัฒนาพื้นที่ใน กม. ผังเมือง • มติ ครม. ทางรถไฟยกระดับ 	<ul style="list-style-type: none"> • กม. URA • กม. พัฒนาพื้นที่ใต้ดิน • กม. โอนพื้นที่ข้ามแปลง • กม. Barrier Free
ข้อเสนอ	• มติ ครม. พัฒนาเมือง	• มติ ครม. จัดรูป	• มติ ครม. จัดรูป

6 ปัจจัยของโครงการ TOD

ปัจจัยที่ 1 ผู้ดำเนินการ	ปัจจัยที่ 2 กรรมสิทธิ์	ปัจจัยที่ 3 สร้างเอกภาพ ที่ดิน	ปัจจัยที่ 4 มาตรการผัง เมือง	ปัจจัยที่ 5 แหล่งทุน	ปัจจัยที่ 6 PPP
<ul style="list-style-type: none"> • รัฐ • เอกชน • รัฐ + เอกชน 	<ul style="list-style-type: none"> • รัฐ • เอกชน • ที่สาธารณประโยชน์ • ที่วัด <p>(รายเดี่ยว / หลายราย / ผสมหลายแบบ)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • มติ ครม. • เวนคิน • ชื้อ • จัดรูปที่ดิน • แปรรูปเป็น เอกชน • สะสมที่ดิน • แลกเปลี่ยนที่ดิน • บริจาค 	<ul style="list-style-type: none"> • แก้ไขโซนนิ่ง • จัดรูปที่ดิน • PUD • โอนพื้นที่ข้ามแปลงที่ดิน • กฎหมายเฉพาะ TOD 	<ul style="list-style-type: none"> • ค่าธรรมเนียม • เงินอุดหนุน • เครดิตพิเศษ • เงินกู้ • หุ้น • Value Capture 	<ul style="list-style-type: none"> • เจ้าของโครงการดำเนินการเอง • เช่า • เช่าระยะยาว • สัมปทาน • BOT / BOO